

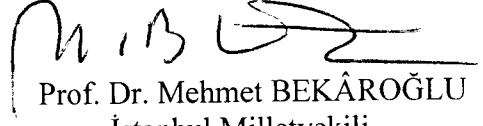
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 6.1.2016
Sayı : 952

1442

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Fatma Güldemet SARI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 05.01.2016

Prof. Dr. Mehmet BEKÂROĞLU
İstanbul Milletvekili

1960'lı yılların ortasından itibaren dönemin Rize Belediye Başkanı Ekrem Orhon'un başlattığı deniz dolgu çalışmalarıyla bugünkü Rize kent merkezinin önemli bir kısmını oluşturan dolgu alanı şekillenmeye başlamıştır. Doğal kıyının tahrip edilmesiyle başlayan bu süreçten günümüze kadar yerleşim alanı amaçlı olarak doldurulan alan 350.000m² civarındadır. Türkiye'de kıyıların kullanılmasına dair ilk yasal düzenleme 1972 yılında yapıldığında bu alanlar çoktan "Denizden kara, karadan para" sloganıyla parsellenmiş ve paylaşılmıştı.

Bugün içerisinde yüzlerce konut ve ticari binayı barındıran bu alanda ÇAYKUR Genel Müdürlüğü, Kültür Merkezi ve hatta Valilik ve Emniyet Müdürlüğü gibi halen kullanılan kamusal binalar da bulunmaktadır.

Dağ ve deniz arasına sıkışmış Rize İl Merkezinin yerleşim alanı ihtiyacını karşılamak amacıyla başlayan bu süreç bugün maalesef Rize kentinin önemli bir bölümünün risk altına girmesiyle sonuçlanmıştır. Önce parselasyonu yapılarak şahıslara satılan bu alanların 1970'li yıllardan itibaren alınan imar değişikliği kararlarıyla kat yükseklikleri ve yoğunlukları giderek artırılmış ve günümüze gelindiğinde son derece sağlıklı kent dokuları ortaya çıkmıştır. Bugün bu bölge, başta Ekrem Orhon Mahallesi olmak üzere, Rize şehrinin merkezi iş alanıdır. Bu alan üzerindeki binalar, özellikle Belediye Blokları olarak adlandırılan ticari binalar, ülkemizdeki sağlıklı yapılaşmanın en kötü örneklerini oluşturmaktadır.

Bu sağlıklı ve yasaya uygun olmayan yerleşim alanındaki bütün binalar, hiçbir yalıtım teknolojisi uygulanmadan açılan temeller üzerine inşa edildikleri için, bugün deniz suyunun yarattığı deformasyonla yıkılma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Çünkü deniz suyu temellerin demir aksanında korozyona neden olmuştur. Nitekim çok sayıda binada çatlaklar ve kaymalar meydana gelmiştir. Bu durum başta İnşaat Mühendisleri Odası olmak üzere birçok kuruluşun yaptığı çalışmalarda da rapor edilmektedir.

1997 yılında Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi'nin de içerisinde yer aldığı uluslararası bir çalışma grubunun raporuna göre, Rize 4. Derecede deprem kuşağındadır. Muhtemel Rize

1442

merkezli 5 şiddetindeki bir depremin özellikle söz konusu Rize dolgu alanı için ciddi hasara ve can kaybına neden olacağı açıktır.

Rize dolgu alanında bulunan konutlarda 30 bin civarında insan yaşamaktadır. Yine kentin ticari merkezinin neredeyse 2/3'luk bölümü bu alandadır. O nedenle bu bölgede gün içinde hareket halinde olan insan sayısı yaklaşık 60 -70 bindir.

Rize'nin gerek yerleşik gerekse gündüz hareketli ticari nüfus yoğunluğu açısından can damarı noktasındaki bu alanda acilen yenilenme çalışmaları yapılması gerekmektedir. Afet Riski Altında Alan ilan edilerek bu alandaki binaların yıkılması ve yerine aynı yoğunlukta binalar inşa edilmesi sadece bugünkü inşaat teknolojileri sayesinde riski azaltabilir. Ancak alanın deniz dolgusu olması sebebiyle riskin tamamen bertaraf edilmesi mümkün değildir.

Ayrıca Kıyı Kanunu ve ilgili yönetmeliğine göre bu alanların yerleşime açılması dolgu alanların kullanım amacına aykırı bir durumdur. Dolayısıyla bu alanların kamusal açık kullanım alanlarına çevrilmesi ve bu alanlarda ikamet eden nüfusun kentin yerleşime uygun alanlarına taşınması en doğru seçenektir.

Ancak kentin ticari merkezini oluşturan bu alanın tamamen boşaltılarak kamusal açık kullanımlara, yani park ve rekreasyon alanlarına çevrilmesi pratikte çok zor bir durumdur. Bu amaçla Rize'de Salarha Vadisi ve Hayrat Vadisi dediğimiz bölgelerde yeni yapılaşma alanları oluşturularak şehir güneye doğru geliştirilmeli, dolgu alanındaki yapılaşma maksimum 3 katlı ticari bölgeye çevrilmelidir. Bu yapılırken oluşan yeni ticari alanın rantı, bölgede oturanlar başta olmak üzere bütün şehre paylaştırılmalıdır. Bu şekilde bir çalışma hem bölge insanının daha hızlı bir biçimde alanı boşaltmasını sağlayacak, hem de bu zamana kadar yapılan bu tarz kentsel dönüşümler içinde örnek teşkil edecek ve vatandaş mağdur eden diğer kentsel dönüşümlerle kıyaslanmayacak derecede halkın katıldığı ve destek verdiği bir uygulama olacaktır.

Bu bağlamda;

1. Rize'deki dolgu alanında kurulu olan kent merkezinde söz edilen riskler konusunda herhangi bir araştırma yapılmış mıdır? Yapılmışsa kaç binada tehlike söz konusudur, bu risklerin derecesi nedir?
2. Risk alanındaki binaların derhal boşaltılması söz konusu mu?
3. Risk altındaki binaların boşaltılması durumunda insanların nakledileceği yerler ve konutlar konusunda bir hazırlık var mı?
4. Rize'de risk altında olan dolgu alanlarının boşaltılması ve yenilenmesi için bir maliyet hesabı yapılmış mıdır? 2016 yılı bütçesinde bu iş için ayrılan bir miktar var mı? Varsa ne kadar?

1442

5. Rize İlinin güncellenmiş bir imar planı var mı? Giderek nüfusu artan ve denizle dağ arasında sıkışmış olan Rize İl merkezi hangi alanlara yayılacak; bunun için yapılmış bir hazırlık var mı?

6. Yıllardır gündeme getirilen, uzmanların sürekli olarak uyardıkları, böyle tehlike arz eden bir konuda bugüne kadar niçin herhangi gibi çalışma yapılmamıştır? Bu konuda ihmali olanlar için her hangi bir soruşturma açtırmayı; suç duyurusu yapmayı düşünüyor musunuz?